

Örebro stadsarkiv

Arkivförteckning

Örebro stad. Hemhjälpnämnden.

Örebro stad. Hemhjälpnämnden (ÖS:028)

Verksamhetstid 1945 - 1968, handlingarna omfattar tiden 1943 - 1970

Tiden före nämndens tillblivelse

Den första hemhjälpen i Örebro bedrevs av Röda korset, som hösten 1932 anställt en "hemsyster". År 1938 fanns tre hemsystrar. I Alby kommun anställdes en hemsyster av fattigvårdsstyrelsen redan 1939, denna övertogs av Örebro fattigvårdsstyrelse när Alby inkorporerades med Örebro stad år 1942. Samtliga hemsystrar hade gått på Uppsala fattigvårdsskola som startades 1920.

Hemhjälpnämnden 1945-1968

I januari 1943 motionerade Sven Qvarfordt i stadsfullmäktige om en utredning angående kommunalisering av hemhjälpverksamheten och den 14 juli 1944 utsåg stadsfullmäktige en hemhjälpnämnd. Qvarfordt hade varit ordförande av Alby fattigvårdsstyrelse och han blev nu ordförande i den nya nämnden.

Den 1 januari 1945 övertog hemhjälpnämnden både den hos fattigvårdsstyrelsen anställda hemsystern och de tre som var anställda av Röda korset. Med tre nyanställda hemsystrar så att man vid starten hade sju hemsystrar anställda. Antalet hemvårdarinnor, som hemsystrarna kom att kallas, växte efterhand och i slutet av 1968 hade nämnden 35 ordinarie och tre arvodesanställda hemvårdarinnor. I början ingick bostad i lönen, men från 1947 placerades de istället i en högre lönegrad.

Hemvårdarinnornas uppgift var att lämna tillfällig hemhjälp till familjer, framförallt vid sjukdom, graviditet och liknande omständigheter. Hon skulle, enligt nämndens beslut, "utföra alla de sysslor en husmoder gjorde". 85-90 % av hjälpen gick till barnfamiljer. Hemhjälpen skulle i första hand ges till dem som hade det svårt ekonomiskt och kostnaden skulle då vara liten eller ingen. Kommunen fick bidra både från stat och landsting för att bedriva verksamheten.

Hösten 1962 tillkom en ny hjälpform, nämligen tillfällig barntillsyn genom barnvårdarinnor. Dessa ryckte framförallt in när ett barn till en förvärvsarbetande förälder blev sjukt och inte kunde vara på daghem eller få annan tillsyn. Antalet barnvårdarinnor steg mycket snabbt och vid slutet av 1968 till 110 stycken. Barnvårdarinnorna skulle passa barnet och ge det mat, men däremot inte göra några andra hushållsbestyr.

Hemhjälpnämnden anlät ibland även hemsamariter, men dessa var anställda av Socialnämnden och sysslade främst med den öppna åldringsvården, som alltså inte låg under Hemhjälpnämndens ansvar.

Den öppna åldringsvården startade i liten skala under 1951, men växte snabbt om Hemhjälpnämnden i antalet anställda, 1968 hade Socialnämnden 850 anställda i hemhjälpverksamhet.

Fram till och med 1951 var det arbetsförmedlingen som förmedlade hjälpen från hemhjälpnämnden. När den tjänsten drogs in anställdes istället ett kanslibiträde för att samordna verksamheten.

Fattigvården/Socialnämnden och Hemhjälpnämnden satt i gemensamma lokaler och hade delvis gemensam administration.

Redan vid nämndens start hade man diskuterat om det var nödvändigt med en särskild nämnd.

Allteftersom socialnämnden tog större ansvar för hemhjälp åt äldre ansågs det som naturligt att all hemhjälp skulle läggas under samma nämnd. På förslag från de båda nämnderna beslöt därför Stadsfullmäktige att Hemhjälpnämnden skulle upphöra i och med utgången av 1968 och att nämndens verksamhet skulle uppgå i Socialnämnden.

Förtecknat 1997-01-13 av Malin Joakimsson

Tillägg gjorda 1999-04-07 av Marie Esplund-Lynn

Örebro stad. Hemhjälpnämnden (ÖS:028)

A	Protokoll
A1	Protokoll med bilagor
B	Utgående handlingar
B1	Utgående handlingar
C	Diarier
C1	Diarium över inkommande och avgående skrivelser
D	Register och liggare
D1	Liggare och register
E	Inkomna handlingar
E1	Korrespondens
F	Ämnesordnade handlingar
F1	Ämnesordnade handlingar
G	Räkenskaper
G1	Huvudböcker och memorial
G2	Avräkningsböcker
G3	Verifikationer
G4	Budgethandlingar
G5	Övriga räkenskaper
Ö	Övriga handlingar
Ö1	Pressklipp

Serierubrik		Seriesignum
Protokoll med bilagor		A1
Serieanmärkning		
Serien i arkivkartong		
Volymnummer	Tid	Anmärkning
1	1944-1947	Första sammanträdet 21 juni 1944
2	1948-1949	
3	1950-1951	Häri även Register till protokoll, serie D1
4	1952-1953	
5	1954-1955	
6	1956-1957	
7	1958-1960	
8	1961-1962	
9	1963-1964	
10	1965-1966	
11	1967-1968	

Serierubrik		Seriesignum
Utgående handlingar		B1
Serieanmärkning		
Serien i arkivkartong		
Volymnummer	Tid	Anmärkning
1	1944-1968	<ul style="list-style-type: none">- Verksamhetsberättelser 1944 - 1945, 1947 - 1964, 1966 - 1968- Ansökan om landstings- och statsbidrag 1944 - 1961- Skrivelser till hemvårdarinnorna 1948 - 1964

Serierubrik		Seriesignum
Diarium över inkommande och avgående skrivelser		C1
Serieanmärkning		
Volymnummer	Tid	Anmärkning
-	1948-1950	Ingår i E1:1

Serierubrik		Seriesignum
Liggare och register		D1
Serieanmärkning		
Volymnummer	Tid	Anmärkning
-	1944-1968	<p>- Förteckning över ledamöter i nämnden samt hemvårdarinnor 1944 - 1968. Ingår i F1:5</p> <p>- Register till protokoll 1948 - 1964 Ingår i A1:3</p>

Serierubrik		Seriesignum
Korrespondens		E1
Serieanmärkning		
Serien i arkivkartong		
Volymnummer	Tid	Anmärkning
1	1944-1968	Häri även Serie C1 Diarium över inkommande och avgående skrivelser

Serierubrik		Seriesignum
Ämnesordnade handlingar		F1
Serieanmärkning		
Serien i arkivkartong		
Volymnummer	Tid	Anmärkning
1	1943-1953	Tillsättning av tjänster
2	1953-1964	Tillsättning av tjänster
3	1948-1968	<ul style="list-style-type: none"> - Instruktion för hemvårdarinnor 1952. - Översikt över hemvårdarinneverksamhet oktober 1962 - Historik 1968 - Tillsättning av tjänster 1965 - 1968 - Ansökan om ålderstillägg för hemvårdarinnor 1948 - 1958 - Handlingar angående sjuk- och tjänstledigheter 1948 - 1965
4	1944-1970	<ul style="list-style-type: none"> - Utredning angående hemhjälpverksamheten 1944 - Utlysande av tjänster 1944 - 1968 - Utredning angående nämndens verksamhet och organisation 1948 - 1951 - Skrivelser angående begäran att få utöka antalet tjänster 1948 - 1956 - Handlingar angående bostäder och löner 1948 - 1967 - Arbetsuppgifter och rutinbeskrivningar 1949, 1952 - Arvoden och löneklassplaceringar 1949 - 1968 - Statistik över hemhjälpverksamheten 1949 - 1970 - Handlingar angående personal 1950 - 1962 - Hemvårdarinnornas arbetstider 1960 - 1961 - Utredning angående tillsyn av barn till förvärvsarbetande mödrar 1960 - 1961 - Blanketter, utan år
5	1948-1964	<ul style="list-style-type: none"> - Liggare över befattningshavare med pensionsrätt 1945 - 1949 - Fastställda hemhjälpavgifter. <p>Häri även Serie D1 Förteckning över ledamöter i nämnden samt hemvårdarinnor Serie Ö1 Pressklipp</p>

Serierubrik		Seriesignum
Huvudböcker och memorial		G1
Serieanmärkning		
Serien i arkivkartong		
Volymnummer	Tid	Anmärkning
1	1949-1957	- Huvudböcker 1949 - 1951 - Memorial 1949 - 1957

Serierubrik		Seriesignum
Avräkningsböcker		G2
Serieanmärkning		
Serien i arkivkartong		
Volymnummer	Tid	Anmärkning
1	1949-1957	

Serierubrik		Seriesignum
Verifikationer		G3
Serieanmärkning		
Serien inbunden om inget annat anges. Endast 0-åren bevaras som typår, övriga år är gallrade. Förvaras i Kliazow.		
Volymnummer	Tid	Anmärkning
1	1950	
2	1960	Arkivkartong

Serierubrik		Seriesignum
Budgethandlingar		G4
Serieanmärkning		
Serien i arkivkartong.		
Volymnummer	Tid	Anmärkning
1	1949-1969	

Serierubrik		Seriesignum
Övriga räkenskaper		G5
Serieanmärkning		
Serien i arkivkartong		
Volymnummer	Tid	Anmärkning
1	1947-1967	-Lönekort A - Ö -Lönelistor 1966 - 1967
2	1959	Lönekort A - Ö
3	1957-1965	Fördelningskort

Serierubrik		Seriesignum
Pressklipp		Ö1
Serieanmärkning		
Volymnummer	Tid	Anmärkning
-	1948-1969	Ingår i F1:5